

Елементи и критеријуми оцењивања у настави историје

Ученици петог разреда оцењују се са најмање две оцене, а ученици шестог, седмог и осмог разреда са најмање четири оцене током полугодишта. Постигнућа ученика од петог до осмог разреда у оквиру предмета историје оцењују се формативно и сумативно.

У наставку изложени су критеријуми и елементи оцењивања по категоријама.

Формативно оцењивање подразумева: редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа, односно ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности, редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака, израду задатака на самом часу. Води се у педагошкој свесци наставника и електронском дневнику, у оквиру активности, а из овога проистиче оцена за активност на часу и/или домаће задатке. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика и ангажовања у оквиру предмета као и препоруке за даље напредовање. На крају сваког полугодишта ученици добијају једну сумативну оцену за активност на часу и једну сумативну оцену за израду домаћих задатака, обе изведене на основу формативних оцена уписаних током полугодишта.

Сумативно оцењивање подразумева: контролне задатке, усмено одговарање и активности ученика (активност на часу, однос према раду и практичан рад: израда презентације, реализација пројеката, писање есеја, ангажовање у групном раду).

Иницијални тест

Обавља се на почетку школске године, у првој или другој радној недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика. Тестови се не оцењују, али ученици добијају повратну информацију о процени својих постигнућа. Резултати иницијалног теста служе за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Писмени одговор

Распоред писаних провера се на почетку полугодишта уписује у електронски дневник, водећи рачуна да ученици у току једног дана могу имати само једну писмену проверу, а у току једне радне недеље две. Распоред писаних провера истакнут је на огласној табли школе и/или на школском сајту, па је доступан ученицима. Писмене провере краће од 15 минута не морају бити најављене. Уколико се примењују уписују се у педагошку свеску и електронски дневник у оквиру активности ученика. Писмене провере

дуже од 15 минута (тестови и контролни задаци) се најављују најмање недељу дана пре реализације (на часовима историје најављују се на почетку наставне теме). Оцене су јавне и образложене. Уписују се у педагошку свеску и електронски дневник, како би ученици и родитељи имали увид у рад ученика. Писмене провере на часовима историје могу бити тестови (различити задаци отвореног и затвореног типа на основном, средњем и напредном нивоу) и контролни задаци (задаци отвореног типа на основном, средњем и напредном нивоу). Тестови се састоје углавном од 20 питања (10 питања основни ниво, 6 питања средњи ниво и 4 питања напредни ниво). Контролни задаци се састоје од 5 питања (2 основни ниво, 2 средњи ниво и 1 напредни ниво). Основни ниво се бодује са 0,5 бодова, средњи са једним бодом, а напредни са 2 бода. Скала оцењивања приказана је и образложена ученицима пре израде само провере. Ученици оцењене радове добијају први наредни час након израде провере са јавно образложеним оценама у складу са унапред представљеном скалом оцењивања. Током полугодишта ученици имају најмање једну, а највише две писане провере.

Усмено одговарање

Оцена за сваког ученика је јавна и даје се с образложењем и препоруком о даљем раду. Током целог часа могуће је дати оцену. Свака оцена се уноси у педагошку свеску и електронски дневник, како би ученици и родитељи имали увид у рад ученика.

Активности ученика

Активност ученика обухвата усмени одговор на часу приликом обнављања, систематизације или обраде лекције, однос према раду, као и практичан рад (сналажење на историјској карти, израда презентација, реализација пројеката, успешност у групном раду, писање и излагање есеја). Практичан рад се вреднује на основу знања које су ученици стекли, њихове примене у раду и степена креативности, као и реализације рада и излагања резултата. Наставник сваки час прати активност ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску и електронски дневник у оквиру активности. Активности ученика могу бити оцењене формтивно и сумативно.

Пројекат

Током полугодишта ученици имају најмање један пројекат који самостално реализују. Пројекат се најављује на часу најмање једном недељно пре очекиване реализације. Критеријуми оцењивања пројекта дати су ученицима пре саме израде и

постављени су у google учионицу уз детаљно упутство за рад и јасно истакнут рок за израду. За израду пројекта неопходно је да ученици спроведу истраживачки рад о својој теми. Пројекат подразумева неколико различитих тема условљених наставном темом, а ученици самостално могу да одаберу тему и начин израде: дигиталну или папирну форму. Дигитална форма подразумева израду PowerPoint, Canva или другог дигиталног алата за израду презентације по избору, а папирна форма се односи на израду плаката на хамер папиру. Након реализације пројекта ученици добијају повратну информацију о оцени уз јавно образложење у складу са унапред постављеним критеријумима.

Критеријуми оцењивања

Сумативне оцене изводе се на основу остварености исхода, самосталности и ангажовања ученика. Критеријуми су у складу са Правилником о оцењивању:

- недовољан (1) 0–29%
- довољан (2) 30–49% - основни ниво - именовање, препознавање
- добар (3) 50–69% - средњи ниво - репродукција, разумевање
- врло добар (4) 70–85% - средњи ниво - разумевање, закључивање
- одличан (5) 86–100% - напредни ниво - закључивање, примена

Оценом одличан (5) оцењује се ученик који целовито сагледава историјске процесе током упознавања с предметом, разуме и уме да примени начине рачунања времена пре нове ере и током нове ере, познаје и разликује узроке и последице, познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима, закључује, примењује стечено знање, самостално се сналази на историјској карти. Ученик током наставе:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оценом врло добар (4) оцењује се ученик који зна и разуме узроке и последице, познаје најважније историјске догађаје и повезује их са историјским личностима, изводи закључке, самостално се сналази на историјској карти. Ученик током наставе:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оценом добар (3) оцењује се ученик који зна узроке и последице, именује важне историјске догађаје и личности, уме да објасни значај историјских догађаја, сналази се на историјској карти уз помоћ наставника. Ученик током наставе:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- уз подршку наставника обавља задатке на часу.

Оценом довољан (2) оцењује се ученик који именује и препознаје основне историјске догађаје, историјске личности, уме да наведе узроке и последице основних историјских појава уз помоћ наставника/наставнице. Ученик током наставе:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања;
- активан је само уз помоћ наставника.

Оценом недовољан (1) оцењује се ученик који нема познавање основних историјских догађаја, личности. Не показује жељу за напредовањем. Ученик током наставе:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;

– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Закључна оцена

Закључна оцена изводи се на нивоу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине.

– оцена одличан (5) закључује се ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;

– оцена врло добар (4) закључује се ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50–4,49;

– оцена добар (3) закључује се ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50–3,49;

– оцена довољан (2) закључује се ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50–2,49;

– оцена недовољан (1) закључује се ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Закључна оцена не може бити већа од највеће појединачне оцене забележене у дневнику. Закључна оцена може бити већа од аритметичке средине уколико је наставник проценио да је знање ученика на вишем нивоу него што оцене показују, у складу са изузетним напретком ученика. Уколико ученик није задовољан предложеном закључном оценом на полугодишту или на крају школске године, може да одговара градиво или ради полугодишњи односно годишњи тест у зависности да ли је у питању крај првог полугодишта или крај школске године.

Актив наставника историје